

Welk antidepressivum bij de obsessieve compulsieve stoornis bij kinderen en adolescenten?

De eerste meta-analyse van de farmacologische behandeling van de obsessieve compulsieve stoornis (*obsessive compulsive disorder*, OCD) bij kinderen en adolescenten levert enkele verrassende resultaten op. Geller e.a. (2003) onderzochten twaalf gerandomiseerde, dubbelblinde placebogecontroleerde medicatieonderzoeken bij in totaal 1044 kinderen en adolescenten in de leeftijd van 6-19 jaar met een OCD. De onderzochte middelen zijn paroxetine, fluoxetine, fluvoxamine, sertraline en clomipramine. De resultaten van deze onderzoeken zijn gepubliceerd tussen 1985 en 2002.

De belangrijkste effectmaat van dit onderzoek is het gestandaardiseerde gemiddelde verschil, dat werd berekend door het gemiddelde van de medicatiegroep minus het gemiddelde van de placebogroep te delen door het resultaat van de gezamenlijke standaarddeviatie van alle groepen.

Uit de resultaten blijkt dat het gestandaardiseerde gemiddelde verschil tussen de actieve conditie en de placeboconditie van alle observaties 0,46 is (met een 95%-betrouwbaarheidsinterval van 0,37-0,55; $p < 0,001$). Dit significant hoge verschil is gelijk aan 4 punten op de Yale Brown Obsessive Compulsive Scale Child version (CY-BOCS). De vier selectieve serotonineheropnameremmers (SSRI's) verschilden onderling niet voor wat betreft effectiviteit, maar clomipramine liet een significant groter effect zien dan de SSRI's.

Dit onderzoek laat zien dat medicatie bij kinderen en adolescenten met OCD een statistisch significante verbetering geeft. Maar is deze verbetering ook in klinisch opzicht significant? De CY-BOCS-score kan uiteenlopen van 0 - 40 en heeft de klinische afkapwaarde van 16. De vraag is of de gemiddelde extra daling door medicatie van 4 punten voor de individuele patiënt ook klinisch een duidelijk verschil maakt. De onderzoekers noemen dit effect gematigd.

Het onderscheid tussen het effect bij kinderen onder of boven de twaalf jaar wordt in deze

meta-analyse niet besproken. Ook de bijwerkingen worden niet betrokken in deze analyse.

De titel van het artikel, *Which SSRI?*, is misleidend, want clomipramine, een tricyclisch antidepressivum, blijkt superieur en tussen de SSRI's valt niets te kiezen. Het is jammer dat de onderzoekers niet laten zien wat het verschil is tussen clomipramine en de SSRI's in punten op de CY-BOCS. Clomipramine blijft, volgens de onderzoekers, tweede keus, gezien het bijwerkingprofiel.

De keuze voor een antidepressivum bij de behandeling van OCD bij kinderen en adolescenten wordt met dit onderzoek onderbouwd, maar de vraag welk antidepressivum gebruikt moet worden, blijft onbeantwoord.

LITERATUUR

Geller, D.A., Biederman, J., Steward, S.E., e.a. (2003). Which SSRI? A meta-analysis of pharmacotherapy trials in pediatric obsessive-compulsive disorder. *American Journal of Psychiatry*, 160, 1919-1928.

C. HUYSER, kinder- en jeugdpsychiater